

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ЗДІЙСНЕННЯ КРАЄЗНАВЧОЇ РОБОТИ В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ П(ПТ)О В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

Студінський В.А., *професор кафедри методики професійної освіти
та соціально-гуманітарних дисциплін*

*Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(м. Біла Церква, Київська обл.)*

Петрушак О.М., *викладач кафедри методики професійної освіти
та соціально-гуманітарних дисциплін*

*Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти
(м. Біла Церква, Київська обл.)*

Характерною ознакою сучасного освітнього простору є діджиталізація навчального процесу. Також цифрові технології активно застосовуються і в науково-дослідницькій діяльності. ІТ-технології стали буденним явищем. Краєзнавство як система збору, обробки, аналізу, наукового дослідження і популяризації знань про рідний край широко використовує електронні інформаційні джерела та засоби комунікації. Краєзнавча діяльність педагога навчального закладу П(ПТ)О часто розпочинається із інформації, отримується саме через інтернет-джерела. При цьому, у подальших своїх пошуках розширює науково-пошукову роботу з краєзнавства, залучаючи ці доробки до навчального процесу, до створення музейних структур в системі навчального закладу.

Науково-методичний підхід до краєзнавчої діяльності педагога навчального закладу П(ПТ)О включає в себе стратегічні підходи та їх сукупність, набір процедур і методів, що слугують формою і умовою реалізації відповідних принципів краєзнавчої структуризації. Тут можна виокремити такі компоненти: історична, економічна, політична, екологічна, демографічна, бібліографічна,

професійна та інші. Краєзнавство є таким напрямком професійної діяльності педагога, що може використовуватися практично в усіх сферах знань, оскільки життя краю є багатограним і гармонійним. Одним із науково-методичних підходів до краєзнавчої діяльності педагога є синергетичний підхід, візуалізація стратегії на основі методів композиції та декомпозиції з подальшою деталізацією визначених цілей, програм та проектів для їх реалізації та розвитку краєзнавства. Це є певною запорукою розвитку навчального закладу, території та її інфраструктури і громади, а також збереження історичної пам'яті [1, с.20].

Виходячи з позицій комплексного краєзнавчої діяльності педагога, можна визначити три великі процеси, які так чи інакше пов'язані з ІТ-технологіями: пошук та аналіз краєзнавчого матеріалу; реконструкція об'єктів, які представляють цінність в краєзнавчій тематиці; популяризація краєзнавчих знань та донесення відповідної інформації у системі викладання навчальних дисциплін електронними засобами.

Що стосується першої групи, то варто зазначити, що сьогодні в інтернет-мережі існує велика кількість сайтів та блогів, що підтримують краєзнавчу тематику. Достатньо в цьому аспекті назвати сайт Національної спілки краєзнавців України (<http://nsku.org.ua/>), через який підтримується інформація про наукові заходи, краєзнавчі дослідження в усіх регіонах України, а також можна отримати доступ до всіх публікацій, які зібрані у спеціалізованому фаховому виданні «Краєзнавство» (http://nsku.org.ua/?page_id=5603). У цьому аспекті ми можемо говорити, що центральні і регіональні архіви також на своїх сайтах розміщують велику кількість документальної та науково-методичної інформації. Тут достатньо назвати Київський Центральний державний історичний архів України (<http://cdiak.archives.gov.ua/>), Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (<http://tsdavo.gov.ua/>), Центральний державний архів громадських об'єднань України (Центральний

державний кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного (<http://tsdkffa.archives.gov.ua/>), Центральний державний науково-технічний архів України (<http://cdnta.archives.gov.ua/>), Центральний державний електронний архів України (<https://tsdea.archives.gov.ua/ua/>) та інші установи. Тут також можна виокремити і інтернет-ресурси, які представлені різними бібліотечними установами України. Зокрема, можна зазначити Національну бібліотеку України імені В.Вернадського (<http://www.nbu.gov.ua/>), Національну історичну бібліотеку України (<https://nibu.kyiv.ua/>) та інші. Такий широкий спектр електронних носіїв дає практично необмежений доступ до краєзнавчої інформації.

На сьогодні засобами електронного зв'язку можна здійснити прямий контакт з особами, які представляють інтерес для краєзнавчих досліджень, отримати через електронну пошту чи численні соціальні мережі, зокрема facebook (<https://uk-ua.facebook.com/>) відповіді на питання, мемуаристичний матеріал, електронні копії документів та інші. Така робота потребує лише систематичності, критичного підходу та наукового обґрунтування.

В плані реконструкції тих чи інших об'єктів велику допомогу надають відповідні електронні комп'ютерні програми. Так, археологами для відтворення давніх човнів широко використовуються 3D-технології та середовища растрових або векторних графічних редакторів, зокрема прикладні програми Adobe Photoshop, CorelDraw. Традиційні і сучасні цифрові технологічні підходи дозволило відтворити човни древлянської доби і здійснити практичну експедицію по річках Уж, Прип'ять та Дніпро [2, с.83-85].

Для реконструкції та пошиття давнього одягу, який може стати частиною музейної експозиції навчального закладу П(ПТО) інколи використовують Leko - повноцінну систему моделювання одягу. У цій програмі присутні кілька режимів роботи, вбудований редактор і підтримка алгоритмів. Середовище прикладної

комп'ютерної програми містить функціонал і системи управління, що дозволяє комплексно вирішувати конкретно визначені завдання [3].

Для популяризації та поширення краєзнавчих знань, зокрема в межах навчальних фахових програм активно можна (що і робиться на практиці) використовувати різноманітні платформи: SkillzRun, GOOGLE CLASSROOM, MOODLE, Webex Meetings, Edmodo та ряд інших. Питання лише в тому яка є найбільш оптимальною для проведення відповідного заняття. Також концептуальним постає питання сучасних тенденцій використання нових інформаційних технологій в історичних дослідженнях та в історичній і краєзнавчій діяльності педагога П(ПТ)О [4]. Таким чином, в сучасних умовах є широкий вибір цифрових технологій, які можуть застосовуватися у практичній діяльності при здійсненні краєзнавчої роботи в закладах П(ПТ)О.

Список літератури:

1. Чорна А.О., Зачоса О.Д. Науково-методичні підходи інноваційного розвитку людського капіталу // Агросвіт. – 2017. - № 6. – С.17-20.
2. Гайдук С.А., Петраускас А. В., Смагін І. І. Стародавнє суднопластво на території Прип'тського Полісся та експериментальна археологія // Дніпро — Даугава — Німан: міжцивілізаційні контакти в середньовічні часи. Нариси. – К.: ІА НАН України, 2021. – С.83-93.
3. Бухтєєв В. Комп'ютерні програми для побудови викрійок / Електронний ресурс. Режим доступу: <https://centr-epilacia.ru/uk/kompyuternye-programmy-dlya-postroeniya-vykroek-sapr-leko.html>
4. Рябко А. В., Кухарчук Р. П. Інформаційні технології в історії / Електронний ресурс. Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/vgnpu_2014_25_18.pdf